

Газетно-журнальна практика

Методичні рекомендації для студентів I курсу кафедри журналістики
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

У підготовці майбутніх журналістів важливе місце займає передбачена навчальними планами практика. Безпосередня участь у створенні номера газети, теле- чи радіопередачі, інтернет-блогів дає можливість студентові закріпити теоретичні знання, виявити їх у практичній роботі, виробити потрібні навички і, таким чином, підготувати себе до майбутньої трудової діяльності.

Якщо практика – важливий елемент підготовки будь-якого фахівця, то для майбутнього журналіста вона, через специфіку цієї творчої професії, має особливе значення. Адже набуті за студентською лавою теоретичні знання ніколи прямо не переростають у літературну майстерність, у вміння цікаво, змістовно, яскраво й переконливо писати, на фаховому рівні випустити газету, теле- чи радіопередачу, створити інтернет-сторінку, розробити маркетинговий план, розмістити рекламу. Тільки ґрунтовні теоретичні знання, поряд із державницькою позицією, здібностями, життєвим досвідом – вирішальна передумова вироблення практичних навичок журналістської роботи, оволодіння літературною майстерністю.

Звичайно, навички редакційної та літературної роботи з'являються у майбутніх журналістів ще в університеті. Цьому сприяють лабораторні заняття з профільюючих дисциплін, участь студентів у підготовці та випуску факультетської навчальної газети, теле- і радіопрограм, співробітництво як позаштатних кореспондентів у газетах, на радіо і телебаченні, у видавництвах Львівщини та інших областей України. Однак лише на практиці студент потрапляє в умови, максимально наближені до тих, у яких доведеться працювати. Під безпосереднім керівництвом досвідчених працівників редакції, під контролем викладачів факультету та з їхньою допомогою студенти під час практики роблять свої перші кроки як журналісти.

Склавши іспити, студенти, яких перевели на другий курс, проходять **газетно-журнальну практику, тривалість якої 2 тижні**. Специфіка цієї практики полягає в тому, що студенти ознайомлюються з особливостями регіону, де проходять практику, вчаться спілкуватися з людьми. Програма передбачає також ознайомлення з підготовкою та випуском газети, роботу з оригіналами, макетами полос. Перша практика дає можливість студентові виступити на сторінках газети, опублікувати декілька власних матеріалів.

За час проходження практики студент зобов'язаний:

1. Повністю виконувати завдання, що передбачені у програмі.
2. Виконувати правила внутрішнього розпорядку редакції, у якій він проходить практику.

3. Вивчати організацію роботи редакції, науково осмислювати її, а також дотримуватися техніки безпеки.

4. Відповідати за виконану роботу і її результати на рівні із штатними працівниками.

Студенти, які не виконали програми практики, одержали негативний відгук або незадовільну оцінку на захисті, скеровуються повторно на практику в період студентських канікул або відраховуються з університету.

Прибувши на практику, студенти стають членами редакційного колективу і зобов'язані дотримуватися розпорядку дня та вимог, які ставлять до всіх працівників редакції. Вони повинні не тільки дбати про власні виступи у газеті, але й виконувати багатоманітну організаторську роботу і в редакції, і там, де перебуватимуть у редакційному відрядженні.

Практиканти мають написати визначену кількість матеріалів відповідних жанрів. Як свідчить багаторічний досвід, студенти виконують і перевиконують це завдання. Тому треба дбати не стільки про те, щоб написати й опублікувати якомога більше власних заміток, кореспонденцій, репортажів тощо (це, загалом, схвалюють, бо свідчить про працьовитість студента), скільки про те, щоб ці матеріали були написані на високому професійному рівні, вирізнялися самобутнім стилем.

Насамперед матеріали практики мають відповідати жанрам, які передбачені у програмі. Звичайно, відповідно до конкретних умов та завдань редакції, цілком можлива “компенсація” виступів в одних жанрах і одночасно в інших (наприклад, в газеті немає можливості опублікувати огляд преси і студент виступить з оглядом листів до редакції чи замість репортажу напише кореспонденцію). Практика буде неповноцінною тільки тоді, якщо відсутність виступів в аналітичних жанрах студенти компенсуватимуть інформаційними, описовими матеріалами.

“Кількісна” частина завдань практики дуже важлива, проте нею програма не вичерпується. Студенти повинні також вивчити структуру редакції, функції відділів, роботу редакції з читачами, позаштатними авторами, брати в ній участь, як і у випуску газети чи передачі в ефір відповідної радіо- або телепрограми, бути на планірках, виступати на них, опрацьовувати і організовувати матеріали позаштатних авторів. Останнє — не менш важлива, відповідальна і складна справа, ніж написання власних виступів.

Практиканти мають розуміти різницю між організованими і опрацьованими матеріалами.

Організованими вважають публікації, написані в результаті роботи практиканта з позаштатним автором.

Опрацьованими вважають матеріали, підготовка яких до друку обмежувалась перекладом або правкою і вичитуванням редакційного оригіналу.

Студенти повинні особливо уважно вивчати організацію роботи редакції, окремих журналістів, зокрема планування роботи, види планів, контроль за виконанням, облік і аналіз листів, організацію робочого дня редакції, методику збору матеріалу, форми роботи з позаштатними авторами,

організацію служби маркетингу і відділу реклами. Ця робота має бути відображена у спеціальному розділі звіту. Зібрані матеріали під час практики можна використовувати при написанні рефератів і дипломних робіт.

На місці практики студентами безпосередньо керує відповідальний працівник редакції – досвідчений журналіст.

Крім того, викладачі кафедри здійснюють контроль за проходженням і якістю практики студентів стаціонарного навчання силами викладачів, які виїжджають на місце. **Викладач – керівник практики** зобов'язаний подбати про те, щоб на студентів-практикантів було видано спеціальний наказ, щоб за ними були закріплені керівники з досвідчених журналістів, щоб вони мали відповідне робоче місце і їм були створені належні умови.

Щоб уникнути додаткових ускладнень, домовляючись про виробничу практику, студенти повинні заздалегідь з'ясувати для себе найголовніші організаційні моменти.

Успішному проходженню практики сприяє **запрошення на практику**. Це лист на ім'я завідувача кафедри журналістики, виконаний на фірмовому бланку редакції, за підписом керівника, зареєстрований у встановленому порядку і завірений круглою печаткою, який подають на кафедру до 1 травня щороку. Кафедра передає ці листи-запрошення (з відповідними резолюціями керівників практики) відповідальному за розподіл на практику. Опісля відбувається розподіл на виробничу практику, а відповідні документи додають до наказу ректора про практику.

Програма газетно-журнальної практики студентів першого курсу

МЕТА ПРАКТИКИ

1. Ознайомитися із структурою та організацією роботи редакції газети та журналу або інформаційного агентства.
2. Виробити навички організації газетних матеріалів.
3. Набути практичного досвіду в опрацюванні листів читачів і авторських матеріалів.
4. Ознайомитися із плануванням, макетуванням і процесом випуску газети, з специфікою роботи на радіо та телебаченні, тощо.
5. Набути навичок роботи над інформаційними жанрами.

ОБСЯГ ПРАКТИКИ

У друкованих засобах масової інформації студент повинен:

1. Ознайомитися з усім процесом випуску газети.
2. Готувати редакційні оригінали, відредагувати одне число газети.
3. Ознайомитись зі специфікою читачької аудиторії й визначити наскільки друковане видання задовольняє її попит в інформації.

4. Вивчити специфіку і досвід роботи редакції газети, телебачення, радіо чи інформантства.
5. Практично оволодіти засвоєними згідно з навчальним планом інформаційними, аналітичними та художньо-публіцистичними жанрами.
6. Виробити навички організації матеріалів.
7. Опрацьовувати редакційну кореспонденцію.
8. Ознайомитися із функціонуванням ЗМІ в умовах ринкових відносин.
9. Особливу увагу приділити оволодінню комп'ютерним оснащенням редакцій газет, радіо і телебачення, газетних і книжково-журнальних видавництв, тощо.
10. Ознайомитися з практикою роботи секретаріату (редакцій випуску), комп'ютерних центрів, самостійно розробити і скласти макет одного числа газети або журналу.

В інформантстві студент має:

1. Ознайомитися з процесом підготовки та випуску інформаційних новин в інформаційному агентстві.
2. Готувати редакційні оригінали, відредагувати інформаційні новини.
3. Ознайомитись із специфікою аудиторії і визначити наскільки новини задовольняють її попит в інформації.
4. Ознайомитися з технічним оснащенням, комп'ютерним центром.
5. Розробити пропозиції щодо вдосконалення роботи інформантства.

За час перебування на практиці надрукувати не менше 5-ти інформаційних та аналітичних матеріалів.

ЗВІТНІСТЬ ПРО ПРАКТИКУ

Після закінчення практики студент подає на кафедру:

1. **Творчо-виробничу характеристику** з місця проходження практики, яку завірив керівник редакції (газети, журналу, видавництва, тощо) й керівник практики. Характеристика повинна бути об'єктивною.
2. **Звіт про практику** також завіряє керівник редакції. У звіті необхідно проаналізувати умови та здобутки її проходження, виокремити позитивні моменти роботі редакції, висловити зауваження. Важливим моментом в описі практики є розповідь про набутий досвід. Також треба вказати, які матеріали підготовлені до друку, які з них і чому неопубліковані. Неопубліковані матеріали теж долучити до матеріалів практики.
3. **Щоденник** – свідчить про рівень організації праці студента і зрозуміти творчі методи створення журналістських творів практикантом, його нахили, наміри, успіхи й невдачі. Але для цього потрібно вести щоденник ретельно і максимально відверто.

4. Усі **авторські матеріали**, опубліковані в газеті, журналі, Інтернет-виданнях, тощо, повинні бути завірені керівником практики за місцем її проходження.
5. Відредаговані **матеріали** завіряє керівник редакції.

Оформлення матеріалів практики

Матеріали кожної практики студента зберігають в окремій папці. На основі цього керівник практики – викладач кафедри – докладно аналізує і відповідно оцінює матеріали практики, рівень практичної готовності студента до самостійної роботи, його творче зростання, або фіксує недоліки, які треба усунути. Для об'єктивної і всебічної оцінки практики студент має відповідно оформити і своєчасно подати на кафедру всі матеріали та документи, які підтверджують виконану роботу. Несвоєчасне здавання матеріалів рівнозначне невиконанню програми з усіма наслідками, які з цього випливають.

Звіт

студента/студентки факультету журналістики

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

1. Де проходив практику (прізвище, ім'я та по батькові керівника).
2. Які функції виконував у редакції.
3. Хто керував практикою у редакції.
4. Чи план практики був складений відповідно до її програми і специфіки відділу чи редакції. Як виконував заплановане (вказати, що зроблено, що не реалізовано і чому саме)?
5. Які матеріали за час практики написані з власної ініціативи, а які – за завданням редакції. Як оцінила редакція матеріали практиканта.
6. Коротко охарактеризувати методику підготовки і написання матеріалів.
7. Які труднощі виникали під час практики, чи доводилося долати їх самостійно чи з допомогою штатних працівників.
8. У яких редакційних заходах довелося взяти участь.

Газетно-журнальна практика – серйозна перевірка здібностей, знань і вмінь студента, його фахової підготовки, професійної придатності. Від поведінки під час практики, сумлінності й старанності студента значною мірою залежить його репутація як майбутнього спеціаліста – працівника засобів масової інформації.